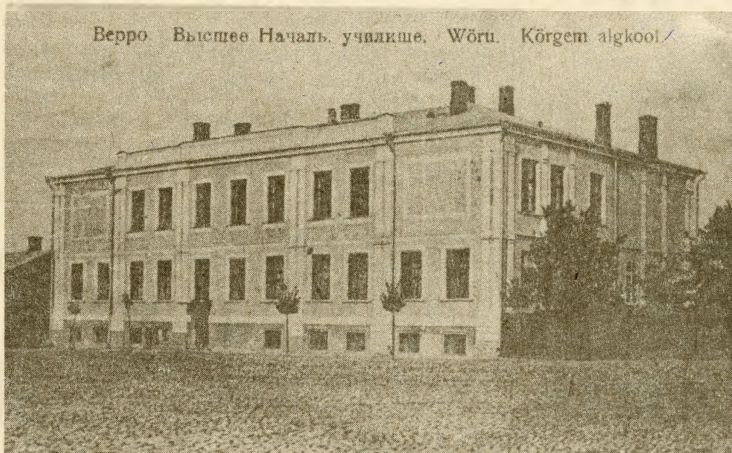

Верро. Высшее Началь. училище. Võru. Kõrgem algkool.

KILDE

VÕRU ÕPETAJATE SEMINARIST

LÄBI MÄLESTUSTE

3.

Segakoor moodustati 1923. a. Lauluõppimine toimus laulutundides. Selle tõttu olid ka häälerühmad moodustatud klasside kaupa. Poistest laulis viimane klass bassi ja eelviimane tenorit. Nende kahe klassi baasil oligi loodud seminaris esimene segakoor. Valmistuti 1924. a. Tallinnas korraldatavaks üldlaulupeoks, millest seminari koor ka osa võttis.

Laulusolistideks olid Elfriede Järv ja Johanna Kütt. Süstemaatiliselt hakkas oma hääle kallal tööle Paul Härm, kes kujunes hiljem professionaalseks lauljaks.

Esimese isetegevusliku orkestri organiseeris seminaris Jaan Aia 1922. a. See oli peasjalikult tantsuorkester. Esineti kooli peoõhtutel. Paar korda mängiti Kasaritsas ja korra Kolepil. Suurem esinemine oli Võru Õpetajate Ühingu teeõhtul Võru õpetajate ees. Eriti huvitatud orkestrimängust oli Võru poeglaste gümnaasiumi direktor Kala, kes mitmel korral tuli seminari orkestri juurde ja jälgis tähelepanelikult mängu. Hiljem olevat ta oma poistele märkuse teinud, tähendades, et seminari poisid mängivat paremini.

Kui seminari õpetajaks tuli Johannes Lohk, hakkas ta ka orkestrit organiseerima. Esimeseks palaks oli osa Offenbachi «Hoffmanni lugudest». Orkestri teisel tegevusaastal asuti Bizet' «Carmenit» õppima. Ettekandele tuli «Toreadooride marss» koori ja orkestriga. Orkestriga töötas Joh. Lohk ja kooriga Karl Pütsep. Õpiti ja harjutati hoolega, vaatamata sellele et tenorid ja bassid olid kesised. Seminari aastapäevapeol läks ettekanne ladusalt, kuid mitte ilma viperusteta. Just «Toreadooride» ettekande ajal süttis saali lae keskel olev ventilator ja saali kukkus üksikuid tulesädemeid. Õnneks asus ventilator tooliridade vahikäigu kohal laes ja viga ei saanud keegi. Õpilane Johannes Rosent haaras seinaleva vahtkustuti ja jooksis põõningule tuld kustutama. Joh. Käis öelnud ühele peokülalisele rahulolevalt: «Meil on igal alal olemas omad spetsialistid, nii et midagi tõsist ei saagi juhtuda.»

Instrumentalistidest olid tunnustatud Jaan Aia, Jaan Tori. Rudolf Taba ja Aleksander Schmidt (Sepala), klaverimängija Artur Haagivang ja flöödimängija August Haagivang.

Praktilisi näpunäiteid koorijuhtimises andis Karl Pütsep. Egas koori ees seista nii kerge olnudki. Koorijuhtimist võeti väga tõsiselt. Jaan Aia hakkas 1925. a. kevad-talvel Väimela põllutöökooli õpilaskoori juhutama. Kooriharjutused olid kaks korda nädalas. Aiale saadeti Väimelast

hobune järele ning toodi pärast harjutust Võrru tagasi.

Deklamaatoritest oli parim August Maior. Mäletan, et aktusel esinedes tõstis ta lõua kõrgele üles.

Õpetajatest esinesid mõned korrad õpilasohtutel Karl Pütsep klaveril ja Joh. Lohk tšellol. E. Rumm ja L. Lohk esinesid viiuliduetiga.

... Oli peoõhtu. Külalised istusid ringis saali seinte ääres pinkidel. Õpetaja Lohk tõusis, läks teise seina ääres istuva Liidia Skomorovska juurde, tegi galantse kummarduse ja siis suundusid nad käävalt kinni hoides üle saali klaveri juurde. J. Lohk mängis tšellol ja L. Skomorovska klaveril.

Peaproovil vahtis trummlööja Eduard Aarna saalis istuvaid tüdrukuid ega pannud tähele, millal kontsertmeister õpilane Voldemar Haidak märku andis alustamiseks. Eduard sai kaasa lüüa alles teisest taktist. Johannes Lohu küsimuse peale, mis juhtus, tunnistas ta puhtsüdamlikult üles. Lohk ütles: «Njah, teine silm oleks pidanud ikka kontsertmeistrit vaatama!»

Võru seminaris oli suur ja väike orkester. Suures orkestris mängisid ka väiksema mänguoskusega õpilased, väikeses orkestris aga need, kelle mänguoskus oli juba suurem. Kõik väikese orkestri mängijad võtsid osa ka suure orkestri tööst. 1927. a. kevadel oli väikeses orkestris 16 ja suures 61 mängijat.

1929.—1930. õppeaastaks tuli Tartu Konservatooriumi sulgemise järel seminari tagasi endine õpilane Rein Roos, kelle juhtimisel seminari väike orkester mängis koolipidudel ka tantsuks.

Selleks et anda õpilastele ettekujutus heast tantsumuusikast, õpiti kaks tantsulugu näidistena orkestritundides selgeks. Need olid tango «Shenk mir diese Liebesnacht» ja foks «Alaska».

Kontsermeisteriks oli algul Voldemar Haidak ja hiljem Rein Roos.

SEMINARIST VÕRSUNUD MUUSIKAMEHED

Ainuüksi esimese lennuga astus ellu palju häid muusikamehi ja lauluarmastajaid, kes edukalt orkestri- ja koorijuhtidena töötasid, näiteks Rudolf Taba Antsla segakoori juhatajana ja August Haagivang Kolepi segakoori ning Kasaritsa puhkpilliorkestri juhatajana. Rudolf Taba oli innukas algklasside lauluõpetuse metoodika arendaja. Ta oli praeguse jõe- ja mere- teed ühe esimesi teerajajaid.

J. Lohu juhtimisel ei mängitud Võru seminari orkestris eriti palju palu, aga õpitut viimistleti väga hoolikalt. Iga pill ja pillirühm pidi ettekandeks saama puhta tooni.

(Järgneb)